

Rafał Stronk

r.stronk@wpia.uw.edu.pl

**„Stabilność orzeczeń w sprawach cywilnych
wobec systemowego konfliktu wartości”**

Seminarium Katedry Postępowania Cywilnego WPiA UW

18 III 2025

1 Uwagi wprowadzające

1.1 Cel i zakres referatu

1.2 Ulokowanie omawianej problematyki w projekcie rozprawy doktorskiej

2 Ewolucja poglądów na znaczenie stabilności orzeczeń w sprawach cywilnych

2.1 Uwagi wprowadzające

2.2 Wpływ prądów filozoficznych na rozwój procedur europejskich (wzmianka)

2.3 Teoria tzw. procesu socjalistycznego wobec stabilności orzeczeń

2.4 Ideologiczne uwarunkowanie współczesnego modelu rozstrzygania spraw cywilnych a stabilność orzeczeń

2.4.1 Specyfika znaczenia stabilności orzeczeń w sprawach cywilnych

2.4.2 Stabilność orzeczeń a ochrona interesu stron

2.4.3 Zasady procesowe a prawo materialne – granice autonomii

2.4.4 Ochrona wartości konstytucyjnych jako przyczyna wzruszenia prawomocnego orzeczenia

2.4.5 „Erozja prawomocności”?

3 Ponadustawowy standard stabilności orzeczeń w sprawach cywilnych

3.1 Uwagi wprowadzające

3.2 Wzorce kontroli

3.3 Wypowiedzi nauki prawa i organizacji międzynarodowych

3.4 Orzecznictwo Trybunału Konstytucyjnego

3.5 Orzecznictwo Europejskiego Trybunału Praw Człowieka

3.6 Wpływ orzecznictwa TK i ETPC na działania legislacyjne

4 Odbudowa praworządności w Polsce a pewność prawa

4.1 Uwagi wprowadzające

4.2 Problem skargi nadzwyczajnej

4.3 Problem prawidłowości nominacji sędziowskich oraz istnienia orzeczeń

4.4 Projekty Komisji Kodyfikacyjnej Ustroju Sądownictwa i Prokuratury – próba oceny

5 Podsumowanie wniosków

Wybrana bibliografia

Althusser L., *Idéologie et appareils idéologiques d'État* (pol. Ideologie i aparaty ideologiczne państwa) [w:] L. Althusser, *Postitions*, Paryż 1976¹;

Berutowicz W., *Funkcja ochronna postępowania cywilnego* [w:] *Studia z prawa postępowania cywilnego. Księga pamiątkowa ku czci Zbigniewa Resicha*, red. M. Jędrzejewska, T. Ereciński, Warszawa 1985, s. 19-37;

Berutowicz W., *Funkcja postępowania cywilnego w Polsce* [w:] *Wstęp do systemu prawa procesowego cywilnego*, red. J. Jodłowski, Wrocław-Warszawa-Kraków-Gdańsk 1974, s. 7-46;

Ereciński T., Gudowski J. [w:] *System Prawa Procesowego Cywilnego. Środki zaskarżenia. Tom III, cz. 2*, red. T. Ereciński, Warszawa 2010, s. 884-939;

Ereciński T., Weitz K., *Prawda i równość stron w postępowaniu cywilnym a orzecznictwo Trybunału Konstytucyjnego* [w:] *Orzecznictwo Trybunału Konstytucyjnego a Kodeks postępowania cywilnego. Materiały Ogólnopolskiego Zjazdu Katedr i Zakładów Postępowania Cywilnego*, red. T. Ereciński, K. Weitz, Warszawa 2010, s. 17-62;

Ereciński T., Weitz K., *Skarga nadzwyczajna w sprawach cywilnych*, Przegląd Sądowy 2019, nr 2, s. 7-19;

Grzegorzczak P., *Stabilność orzeczeń sądowych w sprawach cywilnych w świetle standardów konstytucyjnych i międzynarodowych* [w:] *Orzecznictwo Trybunału Konstytucyjnego a Kodeks postępowania cywilnego. Materiały Ogólnopolskiego Zjazdu Katedr i Zakładów Postępowania Cywilnego*, red. T. Ereciński, K. Weitz, Warszawa 2010, s. 108-210;

Grzegorzczak P., *Wpływ stwierdzenia niekonstytucyjności podstawy prawnej na stabilność prawomocnych orzeczeń sądowych w sprawach cywilnych w państwach europejskich*, Przegląd Sądowy 2009, nr 1, 109-137;

¹ Tłumaczenie użyte na potrzeby referatu: ze zbiorów cyfrowych Centrum Badań i Studiów Marksistowskich, Studenckie Koło Filozofii Marksistowskiej UW, Warszawa 2006, <https://marksizm.edu.pl/wydawnictwa/wspolczesna-mysl-marksistowska/louis-althusser/ideologie-i-aparaty-ideologiczne-panstwa/> (dostęp 2 marca 2025 r.).

Jodłowski J., *Zasady naczelnie socjalistycznego postępowania cywilnego* [w:] *Wstęp do systemu prawa procesowego cywilnego*, red. J. Jodłowski, Wrocław-Warszawa-Kraków-Gdańsk 1974, s. 47-123;

Krajewski J., *Nadzór judykacyjny nad prawomocnymi orzeczeniami w polskim procesie cywilnym*, Toruń 1963 (fragmenty);

Mańko R., *Towards an Ideological History of Private Law or What Legal History Can Gain from Critical Legal Theory* [w:] *Ideology and Private Law: Polish Experiences in the Long 20th Century*, red. A. Machnikowska, M.K. Gałędek, R. Mańko, Lejda 2025²;

Mańko R., *W stronę krytycznej teorii orzekania. Polityczność, etyka, legitymizacja*, *Jurisprudencja* 2018, nr 10 (fragmenty);

Miączyński A., *Prawomocność orzeczenia na tle instytucji rewizji nadzwyczajnej* [w:] *Studia z prawa postępowania cywilnego. Księga pamiątkowa ku czci Zbigniewa Resicha*, red. M. Jędrzejewska, T. Ereciński, Warszawa 1985, s. 181-195;

Olaś A., *Res iudicata pro veritate habetur? Rzecz o erozji stabilności prawomocnych orzeczeń: apologia powagi rzeczy osądzonej a poszukiwanie trzeciej drogi* [w:] *Ius est a iustitia appellatum. Księga jubileuszowa dedykowana Profesorowi Tadeuszowi Wiśniewskiemu*, red. M. Tomalak, Warszawa 2017;

Podkowiak J., *Niekonstytucyjność prawa i jej skutki cywilnoprawne*, Warszawa 2019 (fragmenty);

Resich Z., *Istota procesu cywilnego*, Warszawa 1985 (fragmenty);

Stawarska-Rippel A., *Trzy transformacje w procedurze cywilnej w Polsce w XX wieku: wzorce rozwiązań*, *Zeszyty Prawnicze UKSW* 2011, nr 11/2, s. 353-370;

Zembrzuski T., *Nieważność postępowania w procesie cywilnym*, Warszawa 2017 (fragmenty);

² Publikacja zbiorowa w przygotowaniu, rozdział udostępniony przez Autora.

Zembrzuski T., *Skarga nadzwyczajna w polskim postępowaniu cywilnym*, PiP 2019, nr 6, s. 123-138.